

audiografen

FAGBLAD FOR AUDIOGRAFER

| NR 1 – 2024

| www.audiograf.no

delta

Audiografforbundet

Fagpressen

MEDLEMS-
UNDERSØKELSEN 2023

INTERVJU MED
LAILA GLEMME

KI - DRØM ELLER
MARERITT

Bernaфон Encanta

Noe nytt er på vei

Bernaфон

Foto: Konstiantyn - stock.adobe.com

INNHOLD

Leder	4
Styret informerer	6
NTNU faglig tips	8
Medlemsundersøkelse 2023	10
Digital oppfølging	12
Intervju	14
Bachelorprosjekt	16
Kommuneundersøkelsen	20
Hjelpemidler	22

REDAKSJONEN redaksjon@audiograf.no

Redaktør

Kai Menear,
tlf 984 14 110

Annonseansvarlig

Andreas Selfors Hansen
Arbeidssted: Sørlandet sykehus HF
Mobil: 406 14 853

Redaksjonsmedlemmer

Erlend Eggestad
Elisabeth Engebregtsen
Kathrine Malm
Margrethe Romskaug

Audiografens adresse:

Audiografen v/Kai Menear,
Kolstadflata 37e, 7098 Saupstad

Deadline for materiell:

1/2023 – 6. februar
2/2023 – 2. mai
3/2023 – 21. august
4/2023 – 13. november

Annonsepriser:

Årsavtaler
- 4 x 1/2 sider, kr 26.000,- u/mva
- 4 x 1/1 sider, kr 37.500,- u/mva
- 1/2 side, kr 8.000,- u/mva
- 1/1 side, kr 10.000,- u/mva

Forsidefoto:

Konstiantyn - stock.adobe.com

Stillingsannonser:

¼ side: kr. 2000,-
½ side: kr. 4000,-

Stillingsannonser blir fortløpende lagt ut på nett etter som de kommer inn. Dette koster kr. 4000. Ønskes stillingsannonser trykt i Audiografen bestilles dette spesielt og kostnader er som beskrevet over. Ekstrakostnader ved mangelfullt materiale tas opp med trykkeriet, og trykkeriet sender egen faktura på dette.

Abonnementspris:

Kr. 500.- pr. år

Layout og trykk:
Merkur Grafisk AS

Merkur Grafisk er
godkjent som
svanemerket bedrift.

Hei kjære lesere!

Da har vi lagt bak oss en høytid og har begynt å lukte på våren, lysere dager og litt mer varme i været. Vi kan nå ta oss en liten pust i bakken før mai kommer for fullt med en ny bukett både røde og innklemt dager.

Denne pusten sier også Audiografforbundet litt mer om i Styret informerer. Det er ellers litt sjelssettende nyheter som kommer leserne for øre i dette nummeret, men som også er formidlet i andre kanaler. Så for de fleste av dere vil ikke dette være lyn fra klar himmel. Et element av lavkonjunktur skaper utfordringer både for vår og andre yrkesgrupper. Men med litt kaldvann i blodet så skal vi nok «stå han av» denne gangen også. Stor takk til styret for deres løpende innsats og bidrag til dette bladet. Og en utvidet takk til dere som er på frontlinjen i en viktig gren av vårt helsevesen. NTNU har i bladet et tips for de av oss ute i felten som er litt på og har mulighet til påvirkning av større prosesser. Vi har også med oss noen innledningsvis veldig spenstige ord fra Ahus som

kanskje gjør oss mer trygge på teknologi. Og som kan reitere nytten i et verktøy som sparer tid og ressurser. Det er ellers i bladet litt hygge også i form av et fint intervju av en nestor innen audiologien som redaksjonen håper dere vil trives med å lese. Samt en liten titt på hvilke bachelorprosjekt studentene hos NTNU ferdigstiller i disse tider. Vi har til og med fått noen av dem til å smile på bilder! Vi kommer til å presentere mer faglig omkring disse oppgavene i neste nummer. Det blir kanskje en mulighet for dere lesere å si fra hvilke oppgaver dere ønsker å høre mer om i detalj mot slutten av året også, så følg med!

God vår! Redaksjonen

Foto: canny/1812 - stock.adobe.com

9 av 10 er fornøyd med medlemskapet*

*ref medlemsundersøkelsen 2023

Takk for at du anbefaler Hørselshemmedes Landsforbund!

Vår høreapparatforsikring gir trygghet i hverdagen for alle medlemmer fra første dag.

Les mer på hlf.no/forsikring

PLUSS-forsikring for ytterligere dekning

Våre medlemmer kan også tegne PLUS-forsikring, dersom høreapparatene koster mer enn kr. 7000,- pr. stk.

Innmeldingskort kan bestilles på hlf.no eller på telefon **22 63 99 00**

Styret informerer

Vi har nå kommet godt i gang med et nytt år, og sier som i slagordet: Nytt år og nye muligheter! Det har vært mye fokus på oss audiografer som yrkesgruppe det siste året og det er fortsatt mye som skjer rundt oss politisk og i media. «Alle» er enige i at vi må bli flere og vi håper dere medlemmer ser hvor viktig jobb dere gjør for menneskene som vi jobber for. Ta en pust i bakken i løpet av arbeidsdagen og tenk hva akkurat DU betyr for den brukeren som nettopp gikk ut døra di.

Audiografforbundet har sammen med Delta, Hørselshemmedes Landsforbund, ledere og ansatte ved utdanningen bachelor i Audiologi, hatt dialogmøte om en prekær økonomisk situasjon ved MH-fakultetet (Medisin og Helse), og herunder Institutt for nevromedisin og bevegelsesvitenskap som studieprogram for audiologi er en del av. Årsakene til dette er mange og sammensatt. Status er stillingsstopp, og mulighetene til å hente inn eksterne forelesere for å øke studentenes kunnskap om klinisk hverdag er nærmest ikke-eksiterende. Det er stor usikkerhet knyttet til veien videre, men det letes med lys og lykter etter muligheter for å spare penger og oppsigelse er ikke utelukket. Audiografutdanningen er en kostbar utdanning pga. innkjøp til lab og utgifter knyttet til praksisplasser i hele Norge, og har i tillegg en studentmasse med lav gjennomføringsgrad. Audiografutdanningen er ikke fredet og midler for videre drift er ikke øremerket fra Kunnskapsdepartementet.

Audiografforbundet og Delta ser på dette med stort alvor og vi vil bidra inn i det videre arbeidet med å synliggjøre behovet for å sikre at vi har en audiografutdanning i Norge. Trusselen om en potensiell nedleggelse står i grell kontrast til det skrikende behovet for audiografer og audiologikompetanse vi har i Norge i dag. Dagens studieprogram for audiologi har en fagkompetanse som er bygd opp igjennom 35 år. Utdanningen har vokst fra en 2-årig kandidatutdanning med fortrinnsvis ansatte med samme utdanning, til en 3-årig bachelorutdanning bestående av faglærere med hovedsakelig master- og PhD-utdanning. Innen audiologien jobber vi kunnskapsbasert og det er viktig at vi også har et fagmiljø som er kunnskapsbærere.

En nedleggelse eller flytting av utdanningen vil være et særdeles dårlig samfunnsøkonomisk grep. Man tar da ikke tak i årsakene til at audiologistudentene ikke fullfører utdanningsforløpet eller ikke kommer seg i jobb og forblir yrkesaktive. Utfordringene rundt å skaffe tilstrekkelig med praksisplasser vil være det samme, uavhengig av plassering av studiested, så lenge studentene sendes over hele Norge i praksisopplæring. At ferdigutdannede audiografer ikke får seg jobb der de ønsker å bo, blir heller ikke løst.

Audiografforbundet prøver å være der det skjer, og styrearbeidet er arbeidskrevende. Vi planlegger og forbereder møter vi skal i godt og vi ser viktigheten med å ha ferske tall og tilbakemeldinger fra dere medlemmer. Disse får vi gjennom medlemsundersøkelsene som vi sender ut. Disse undersøkelsene er svært viktig for styrets arbeide, da fakta gir større tyngde bak påstander. Vi kommer derfor til å fortsette med medlemsundersøkelser og dere kan i denne utgaven av Audiografen lese om resultatene fra medlemsundersøkelsen som vi sendte ut i mars 2023.

Det arrangeres ikke Etterutdanningskurs (EU) dette året. Styret får dermed et helt år til å jobbe mer fokusert på fagpolitiske saker og forbundsarbeid. Vi ser behov for faglig påfyll og har derfor startet opp med webinar. Det første webinar, Tinnitus, del 1, hadde vi 107 påmeldte. Vi er veldig glade for at dette ble så godt mottatt! Vi beklager at noen ikke mottok linken, dette vil vi sørge for når vi snart setter opp Tinnitus, del 2.

Vi i Audiografforbundet ønsker alle en riktig god vår og håper man innimellom slagene tar seg tid til å: Senk farten, ro ned og bare vær. ●

«Vi i Audiografforbundet ønsker alle en riktig god vår og håper man innimellom slagene tar seg tid til å: Senk farten, ro ned og bare vær»

Introducerer Oticon Intent™ Med 4D-sensorer som forstår brukerens lytteintensjoner

Oticon Intent er verdens første høreapparat som forstår brukerens naturlige atferd og lytteintensjoner.

Ved å kombinere fire typer sensordata gjenkjenner Oticon Intent endringer i lyd miljøet og tilpasser seg sømløst til brukerens lyttebehov.

Samtaleaktivitet

Overvåker om brukeren er i en aktiv samtale, og informerer systemet om å prioritere tale

Kroppsbevegelse

Sensorer for kroppsbevegelse bidrar til å forutse behovet for økt romlig bevissthet

Hodebevegelse

Sensorer overvåker hvordan brukeren beveger på hodet for å forstå kommunikasjonssituasjonen

Akustisk miljø

Sensorer samler detaljer fra lydbildet 360° rundt brukeren ettersom det varierer innenfor og mellom lyd miljøer

Lydtekniske løsninger for universell utforming - NS 8179

NS 8179:2023 ble publisert den 18.12.2023 og har som mål å oppnå likestilt tilgang til lyd for alle som kan nyttiggjøre seg lyd. Informasjon angående standarden hentet fra Standard Norge (08.04.24):

NS 8179 Lydforhold i bygninger – Lydtekniske løsninger for universell utforming, beskriver de vanligste situasjonene og lokalene. Den gir ikke utfyllende krav eller kriterier for alle tenkelige situasjoner og bygninger. Lydtekniske løsninger i standarden gjelder også for rom og lokaler som ikke er spesifikt nevnt, men som har tilsvarende funksjoner.

Universell tilgang til lyd

En universell tilgang til et godt lyd miljø gjennom tekniske løsninger har vært etterlyst av mange. Det finnes flere ulike veiledninger, men kunnskapen om hvordan faktisk planlegging, installasjon, vedlikehold og bruk av ulike løsninger gjennomføres, er lite eller vanskelig tilgjengelig. Komiteens mål var å utarbeide et dokument som beskriver hvordan det kan sikres mest mulig likestilt tilgang til lyd.

Det finnes i dag ulike krav og kriterier for fysiske mål for universell utforming, men tilgjengelighet handler om mer enn det. Tilgang til lyd er en vesentlig del av det å kunne fungere i samfunnet. Likestilt deltakelse i samfunnet er også et krav som stilles i regelverk, av organisasjoner og publikum, samt i media. Denne standarden bidrar til at lydforholdene kan planlegges og prosjekteres slik at flest mulig kan delta i samfunnets aktiviteter.

NS 8179 er et bindeledd mellom standarder for akustiske krav, tiltak og løsninger for bygninger, og standarder som beskriver ulike, fysiske kriterier for universell utforming. Standarder for dette er blant annet NS 8175 Lydklasser, NS-EN 17210 Funksjonskrav og NS 11001-1 og NS 11001-2 Universell utforming av byggverk.

Bestillingskompetanse

Standarden beskriver nødvendig bestillingskompetanse for å kunne velge riktige løsninger, utstyrets installasjon, drift og vedlikehold, samt hvilken type informasjon som gis til brukerne. Den beskriver generelle forhold og betingelser som er relevante å ta hensyn til i forbindelse med lydtekniske løsninger. Standarden gir beskrivelser av kommunikasjonsmåter, taleoppfattelse, trådløs lydoverføring, bruk av ulike typer mikrofoner og høyttalere, og hvordan lydteknisk utstyr kan brukes i ulike situasjoner og bygninger.

Standarden gir krav og retningslinjer for planlegging og valg av lydteknisk utstyr som bidrar til universell utforming. Individuell tilrettelegging av hjelpemidler som er tilpasset den enkelte bruker, er ikke innenfor standardens omfang.

Målgrupper for standarden er planleggere, bestillere, tiltakshavere, rådgivere, entreprenører, installatører, driftspersonell, beslutningstakere og andre som er ansvarlige for lydssystemer.

Hva bidrar standarden med?

Kvaliteten på og dekningsområdet av lydtekniske løsninger for universell utforming er avgjørende. Gode løsninger vil bidra til bedre tale- og lytteforhold for alle, inkludert normalthørende. Løsningene er spesielt viktige for barn, eldre, personer med nedsatt hørsel, syn eller konsentrasjonsevne, og andre personer med tilsvarende behov. Dette gjelder også personer med et annet morsmål enn det informasjonen formidles på. Oppfattelsen av tale er spesielt viktig i kommunikasjon og undervisning der barna har spesielt behov for gode lydforhold. ●

Referanse

Standard Norge. (2024, 08.april). Lydtekniske løsninger for universell utforming – NS 8179. <https://standard.no/fagomrader/akustikk-og-stoy/universell-utforming-av-lydtekniske-losninger/>

For spesielt interesserte eller i formidling til aktuelle fagpersoner av oss som er engasjert audiologisk personell, kan standarden kjøpes her: <https://online.standard.no/nb/ns-8179-2023>

For alle aldre og alle typer hørselstap

Med Lumity har vi en komplett portefølje høreapparater, for alle grader av hørselstap og for alle aldre. Den unike SmartSpeech-teknologien fokuserer på det aller viktigste - taleoppfattelse.

Lumity – setter samtalen i fokus for alle.

Medlemsundersøkelsen 2023, utarbeidet av Audiografforbundet

Ved Landsmøtet i november 2022 ble et helt nytt styre valgt inn i Audiografforbundet, og det nye styret besluttet tidlig å lytte til medlemmenes stemmer: Hvilke arbeidsforhold har vi og hvilke utfordringer i arbeidshverdagen opplever man, og hvilke forventninger hadde medlemmene til det nye styret. Denne undersøkelsen ble et godt underlag for videre utarbeidelse av Klinikundersøkelsen i samarbeid med Hørselshemmedes Landsforbund, og funn er aktivt formidlet videre i styrets fagpolitiske arbeid.

Spørsmålene ble laget i Microsoft Forms. Spørreundersøkelsen ble sendt ut på e-post til 367 medlemmer og av de

122 som responderte, jobbet 63 ved hørselssentral, 35 hos avtalespesialist, 11 hos leverandør, 4 hos NAV Hjelpemidler og tilrettelegging. 4 oppga å være i helprivat klinikk, mens øvrige var enten i annet helserelatert yrke, ikke lengre yrkesaktiv eller kompetanse/undervisningssektoren.

103 var i fast heltidsstilling, mens 15 oppga at de har fast deltidsstilling og 3 var i vikariat. 33 svarte at de har 1-2 kollegaer med audiologisk kompetanse. 28 svarte at de hadde 9+ kollegaer, mens 59 har 3-8 kollegaer. 12 oppga å være eneste på sin arbeidsplass med audiologisk kompetanse.

Det samarbeides regelmessig både internt og eksternt i helsesektoren og tverr-etatlig:

40 av medlemmene forteller at det er avsatt tid til faglig oppdatering og fordypning i arbeidstiden, men at denne tiden oftest blir brukt til pasientbehandling og pasientrelatert arbeid pga. lange ventelister. 82 svarer at det ikke er satt av tid til dette. Blant de som har svart nei, er mange som presiserer at det er satt av tid til produktopplæring fra leverandør i arbeidstiden.

Det er lange tradisjoner i det audiologiske fagmiljøet å delta i Etterutdanningskurs hvert 2. år, i regi av Audiografforbundet, Norsk Audiopedagogisk Forening og Norsk Teknisk Audiologisk Forening.

49 av medlemmene oppga per mars måned at en evt. deltakelse var uavklart. 36 svarte at de ikke får delta og begrunnet dette med økonomiske forhold. 35 svarte ja, mens for 2 var dette ikke en aktuell problemstilling pga. ikke lengre yrkesaktiv.

29 svarer ja til at ikke-autorisert personell på arbeidsplassen utfører hørselsutredning, tilpassing av høreapparat, service på høreapparat. Det kan være sekretær som etter opplæring utfører enkel service på høreapparat, men også OAE og enkel audiometri. 76 svarer nei på dette spørsmålet og 17 sier at det ikke er en aktuell problemstilling.

82 av medlemmene har merkantil bistand i form av sekretær for oppsett av timer og telefonhenvendelser fra pasienter. 26 har ikke merkantil bistand. 14 svarte at dette ikke er en aktuell problemstilling.

I fritekstspørsmålet om hvilke utfordringer i arbeidshverdagen man ønsker at styret er kjent med, er lista lang og mange beskriver de samme utfordringene.

- lange ventetider
- for få audiografer
- tid – følelsen av at kvantitet er viktigere enn kvalitet og at audiografen pålegges flere merkantile oppgaver
- misnøye med lønn
- lang behandlingstid for søknader om høreapparat hos NAV
- bekymring for oppfølging av barn
- bekymring for manglende audiologisk kompetanse i kommunene
- arbeidsplass og dårlig tilrettelegging på arbeidsplassen
- bevisstgjøring av audiografens ansvar med kommisjonslister
- manglende samarbeid mellom ØNH- lege og audiograf, og en følelse av «bruk og kast»-mentalitet hos avtalespesialister
- lite økonomi til kurs eller tid til faglig fordypning
- yrket blir mer og mer forbundet med negativt fortegn

30% av medlemmene i denne undersøkelsen svarte «ja» på at de vurderer å bytte jobb eller slutte som audiograf. Noen utdyper at de er på vei til å bytte arbeidsgiver, men fortsetter i jobben som audiograf. Andre vurderer å slutte eller omskolere seg pga. høyt arbeidspress. 6 oppgir «vet ikke» eller «kanskje».

Gjennom medlemskapet i Audiografforbundet og Delta, har medlemmene en rekke medlemsfordeler. 14 svarer at de ikke var klar over dette, mens 60 svarer at de ikke benytter seg av medlemsfordelene. 48 har blant annet benyttet seg av gode forsikringsavtaler. Styret vurderte på dette tidspunktet å starte opp med webinar, og 96 svarer at dette ville de vurdere å delta på.

Medlemmene ønsker bedre lønns- og arbeidsforhold, samt strukturelle endringer med mulighet for å etablere selvstendige klinikker innenfor det offentlige helsevesen.

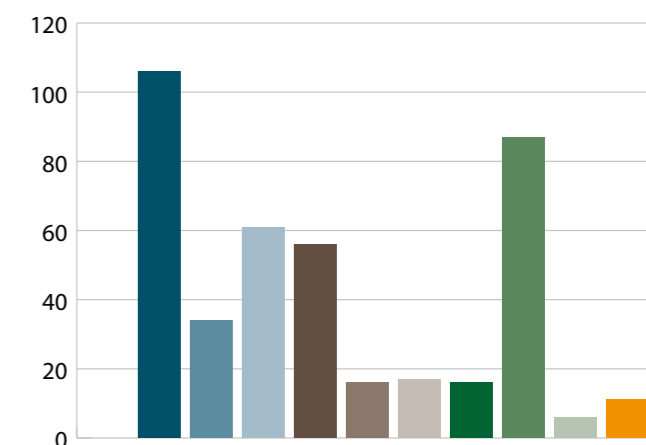
Medlemmene har også klare forventninger til Audiografforbundet og Delta i kommende Landsmøteperiode (2023-25): De ønsker synliggjøring av yrkesgruppens audiologiske kompetanse, og beskriver en hverdag med allerede stort og selvstendig behandleransvar, men med få rettigheter eller mulighet for å selv legge premissene for en arbeidshverdag med gode audiologiske tjenester til innbyggere med nedsatt hørsel.

Medlemmene ønsker bedre lønns- og arbeidsforhold, samt strukturelle endringer med mulighet for å etablere selvstendige klinikker innenfor det offentlige helsevesen. I tillegg ønskes det at styret jobber for å etablere krav om oppdatering og videreutdanning for å beholde autorisasjonen. Mange mener slike endringer vil være viktig for yrkesstoltheten og gjøre det mer attraktivt å jobbe som audiograf.

Audiografyrket er også i endring, og vi har nå mange medlemmer som ikke er ansatt ved en offentlig hørselssentral. Styret er bedt om å tydeligere jobbe for alle medlemmene, og spesielt jobbe for at det opprettes kommunale stillinger for audiografer. De ønsker også at vi er gode på å informere om hva vi jobber med, og hva vi oppnår med vår innsats.

Styret i Audiografforbundet ønsker å rette en stor takk til alle som har tatt seg tid til å svare på denne undersøkelsen. Det er et skrikende behov for helsepersonell med audiologisk kompetanse i Norge i dag, og det er svært bekymringsfullt at mange audiografer vurderer å forlate et yrke som mange allerede har forlatt. Nå er det viktig med tiltak! ●

● Audiologisk personell på egen arbeidsplass	106
● Audiologisk personell ved andre klinikker	34
● NAV Hjelpemiddelsentral	61
● Hørselskontakt/bydelskontakt/Ergoterapeut-tjenesten	56
● 3. linje som f eks Briskeby, Eikholt, Signo, Landaasen osv.	16
● PPT	17
● Statped	16
● Leverandører	87
● NAV-lokal (eller tiltaksbedrifter i NAV)	6
● NAV Arbeid og Ytelse	11

KI – drøm eller mareritt

Marerittet er velkjent fra mang en sci-fi film. Robotene går til krig med menneskeheten når de forstår sin egen makt og menneskets svakheter. Høreapparater er som kjent små datamaskiner, og at deres opprør mot oss vil starte med feedback før de blåser ut ørene på folk er åpenbart. Men ta det med ro folkens, for KI finnes tross alt enda ikke. Audiografen vil likevel høre hva vi holde på med på Ahus innen digitalisering.

AV HÅVARD OTTEMO PAULSEN

Ahus i front

Det aktuelle er at vi på Ahus går i forveien med et system som heter Dignio der vi har en pasientkontakt i form av kommunikasjon, oppgaver og spørreskjema. For å sette det på spissen er det altså verktøy som er like gamle som menneskeheten, men framfor å bruke runer bruker vi meldinger. Det som er nytt er to ting: 1. At et firma har klart å få fram et produkt som er godkjent mht GDPR og alle andre regulativer, og 2. at et sykehus har brukt ressurser på å ta det i bruk. Resultatet oppleves for oss her på Ahus som svært positivt i form av lettere kontakt med pasientene og dermed bedre habilitering- og rehabiliteringsforløp. For sekretærene er dette en stor fordel da de slipper telefonisk kontakt. Vi har ikke tatt i bruk spørreskjema, bortsett fra THI, da tanken er at Dignio skal avlaste dagens oppgaver. Dignio skal være «i stedet for» framfor «i tillegg til». Driften skal med andre ikke utvides til tross for mulighetene. Spørreskjema er likevel åpenbart fordelaktig, og vi jobber med å finne en effektiv bruk av disse.

Foreldre og barn

Alle som jobber med barn opplever foreldrenes behov for støtte, og her er Dignio perfekt. Fra et hørselstap avdekkes med alle de spørsmål det vekker, til hverdagen med behov for nye propper og lignende har foreldrene audiografen sin bokstavelig talt i lomma. På den måte minimeres tiden barna evn må være uten stimuli da vi raskt kan agere på behov. Telefontid eller å måtte ta en telefon midt i en travel audiografhverdag er det slutt på. Fordelene er åpenbare for alle parter, og resultatet er at barna opplever færre dager uten høreapparater.

Til hjelp med kommisjonslister

For voksne, og ikke minst eldre, ser vi ikke dette konstante behovet for hjelp og støtte. Her er Dignio først og fremst en passiv støtte i form av en informasjonsside som opplyser om type høreapparater, type domer/filter og hvor man får kjøpt dette. Der er det også linker til selvhjelp, og vi kan reklamere for SmartHørsel som er en app fra HLF Rehabilitering utviklet

for å vise hvordan man tar seg av høreapparater sine. De nye sidene om hørsel på helsenorge.no kan også vises til. Ikke minst ser vi fordelene ved gjennomgang av kommisjonslister. Da dukker det ofte opp behov for å kontakte pasientene. En annen absolutt effektivisering er at vi kan spørre erfarne brukere om de er fornøyd med høreapparater og tildele uten fysisk kontroll. Ideelt sett er da høreapparater tilpasset etter best practise. Vi kan også validere vha spørreskjema, men der er vi ikke helt i gang. Videre dukker det opp generelle spørsmål som bytte av timer og problemer med høreapparater. Sekretærer kan selvsagt også få tilgang til Dignio slik at man ikke får en uønsket oppgaveglidning i klinikken.

CI-kandidater

For denne gruppen er Dignio særst effektivt. Erfaringsmessig kan de sitte på gjerdet i lang tid og ta opp ressurser med hyppige kontroller da de ikke blir fornøyde med høreapparater. Muntlig kommunikasjon kan oppleves utmattende, rådgiving via tekst er en stor fordel. Via Dignio besvares spørsmål fortløpende, og vi kan sende linker og informasjon som viser fordeler og statistikk. På den måten avklares misforståelser og misoppfatninger, og vi får (endelig) henvist pasienten.

Framtiden

I årene som kommer er det uttalt umulig å oppskalere antallet helsepersonell etter antallet pasienter. Vi må dermed finne nye måter å tilby våre tjenester. De som kan hjelpe seg selv må i langt større grad settes i stand til det, slik at vi som helsepersonell frigjøres til å hjelpe de med størst behov. Vår tanke er å opprette systemer som skal mobilisere hver enkelt pasient til å bedre forstå sin egen situasjon knyttet hørsel. Vi bruker per i dag alt for mye tid på å informere hver enkelt pasient. På landsbasis har heller ikke alle audiografer tid til å godt nok informere pasientene. I Sverige melder audionomene om 60-90 minutter på en førstegangsutredning. Hvor lang tid har du? Og hva om pasientene på forhånd kunne om hørsel, audiogram, høreapparater, tinnitus, HLF og forsikring? Er det drømmen? ●

GENESIS^{AI}

Neuro Sound Technology

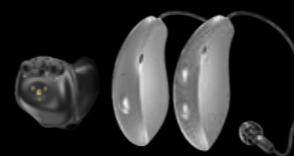
Inntil 51 timer batteritid!

Hvorfor velge Genesis AI? Jo fordi Starkeys nye Neuro Processor etterligner hvordan den menneskelige hjernen behandler lyd. Høreapparater fungerer nesten slik et sunt auditivt system hører, for å gi deg best mulig hørsel. Kunstig Intelligens (AI) hjelper deg å høre tale når du er i krevende lytmiljøer som for eksempel en kafé.

Hvorfor velge Genesis AI:

- Hurtiglader med powerbank
- Vanntett*
- 2-veis streaming
- Telespole
- Ultraklar lyd
- Støydemping ved hjelp av AI
- 80 millioner automatiske justeringer per time

Nye vanntette modeller*

Nye ladere med powerbank

Helt ny app

*Ned til 1 m. Kun oppladbare modeller.

Laila A. Nøstdal Glemme er en av pionerene innen norsk audiologi

**Hun startet Norges første private klinikk i Trondheim i 1983.
Vi har vært så heldige at hun har stilt opp til et intervju.**

KATRINE MALM HAR INTERVJUET HENNE FOR AUDIOGRAFEN

Hvem er du som person?

- Jeg er en person med godt humør, godt pågangsmot og jeg er frisk og rørlig.

Kan du fortelle litt om din vei inn i fagområdet audiologi?

- Jeg startet i 1967 tilfeldig som audiometriassistent ved hørselssentralen i Bergen og stortrivdes fra første dag. Jeg jobbet i butikk og det var ei venninne som foreslo at jeg skulle prøve meg som audiometriassistent, og da måtte jeg først bli godtatt av en professor der. Det ble jeg og jeg jobben noen år før jeg ønsket å ta utdanning.

At jeg startet å jobbe ved sentralsykehuset i Trondheim var litt tilfeldig. Helsedirektoratet hadde utdanningen i sin tid og de tok inn kun en fra hver hørsentral, da det allerede var en fra Bergen som skulle på den utdanningen fant de på at jeg skulle søkes inn via Trondheim med at jeg måtte binde meg så og så lenge i etterkant.

Planen min var da at jeg skulle være i Trondheim et par år og så komme tilbake til Bergen, men sånn gikk det jo ikke.

Jeg jobbet totalt 11 år ved sykehuset i Trondheim, så fant jeg på at jeg skulle starte for meg selv.

Jeg har jobbet totalt i 53 år og har stortrivdes hver dag.

Hva eller hvem har inspirert / motivert deg gjennom karrieren?

- Hva er jo yrket. Hvem var Dr. Frits Tønning som var erkebergenser og den første utdannede audiologen i Norge, han utdannet seg i Audiologi i Danmark, og jobbet på Haukeland. Lurte jeg på noe så svarte han med å forklare godt og han lærte meg mye.

Videre er det pasientene som har motivert meg.

Har du en (anonymisert) sterk opplevelse med en pasient?

- Jeg har jobbet i over 50 år så jeg har mange – men jeg ønsker å trekke frem en pasient jeg hadde når jeg jobbet privat som sier litt om hvor viktig det er å ha vært innom et sykehus og jobbet før man starter for seg selv, det var en som kom som hadde fått vondt i øret og som brukte høreapparat,

jeg kikket i øret hennes og tenkte bare – her må jeg ringe og få henne inn til en lege raskt for dette er ikke kolesteatom eller noe lignende. Det viste seg at det var kreft i det øret.

En annen pasient jeg hadde litt langveis fra kom for å ta en høreprøve og sa at han hadde i iallfall ikke ørevoks for det hadde distriktslegen sett etter, så det var ikke nødvendig å se han i ørene. Jeg så han selvfølgelig i ørene og ser bare svarte veggen. Jeg ringer og ber om at ØNH lege får sett på han på dagen da han jo hadde reist langt og han går motvillig til undersøkelse, men kommer tilbake med et reagensrør som var stappfullt med ørevoks, jeg sa han kunne hilse distriktslegen og si at alt som er svart er ikke hulrom.

Har du et spesielt faglig minne fra din tid i det audiologiske miljøet?

- Jeg fikk folk til å bruke 2 høreapparater. På et veldig tidlig tidspunkt fikk pasienter kun tilskudd til ett apparat. De fikk 840 kr i tilskudd pr apparat og fikk kun tilskudd til ett. Jeg tilpasset apparater på hørebriller med slanger og da mest til menn da dette var grove, store apparat. Men jeg sa til pasienter at hvis du kjøper ett apparat selv så får du ett gratis, dette gikk rett i boks hos de fleste. Jeg var helt sikker på at det ikke ville fungere godt nok med bare ett apparat. Dette var på 1970-tallet og det var da helt vanlig at pasienten fikk ett apparat, nå er det nesten utenkelig at pasienten ikke skal ha 2 apparater.

Hvordan så en typisk arbeidsdag ut for deg?

- Det måtte i så fall deles opp i 3: Bergen, Trondheim og privat, det var store forskjeller.

Alt mulig kunne skje i løpet av en arbeidsdag, men det som var motivasjonen var å få folk til å prøve apparater og bruke høreapparater og ikke legge de i en skuff.

Jeg hadde en atypisk arbeidshverdag.

Hva føler du var en av dine største utfordringer i fagfeltet?

- Det var å bli godtatt for å bruke åpne ørepropper. Lailaproppene ble laget i Stjørdal. Mange rundt om lo av

disse, men pasientene brukte jo apparatene. Sivilingeniører målte og sa at så og så mye ventilering skal det være, det vil gi best utbytte. Men det er bedre å åpne opp slik at det ble bedre for pasientene og heller tette litt etter hvert.

Hva mener du er ditt største bidrag til audiologi i Norge?

- Jeg var med i audiografforbundet i mange år. Utdanningen til helsedirektoratet ble lagt ned, da startet vi med etterutdanningskurs som var veldig populært for så å sette i gang å få skikkelig utdanning for audiografer. Dette jobbet jeg selvfølgelig ikke med alene, vi hadde møter med politikere og andre for å få dette til.

Er det noe du føler du har gjort i fagfeltet som du håper noen andre tar fakkelen på?

- For 30-40 år siden startet vi jobben med å få rekvisisjonsrett så vi kan få jobbe selvstendig. Dette må vi jo få til, det må bli mer engasjement rundt dette.

Hva har du drevet med siden du tok et steg ut av din aktive yrkeskarriere?

- Ingenting. Jeg la ned i 2019, da var jeg over 70 år, jeg hadde mange planer om bl.a. å reise, men så kom Covid og nedstengningen av Norge og dett var dett.

Hvordan ser en typisk hverdag ut for deg nå?

- Jeg leser mye, det er min hobby.

Hvor går veien din videre?

- Når jeg sluttet hadde jeg ikke noe ønske om å se et eldre menneske igjen, men nå har jeg tanker om å kanskje melde meg inn i HLF og hjelpe mennesker som nettopp har startet med høreapparater lokalt i Trondheim. Men jeg orker ikke å ta på meg for mye. ●

Takk til Laila for at hun stilte opp til intervju.

Bachelorprosjekt hos NTNU våren 2024

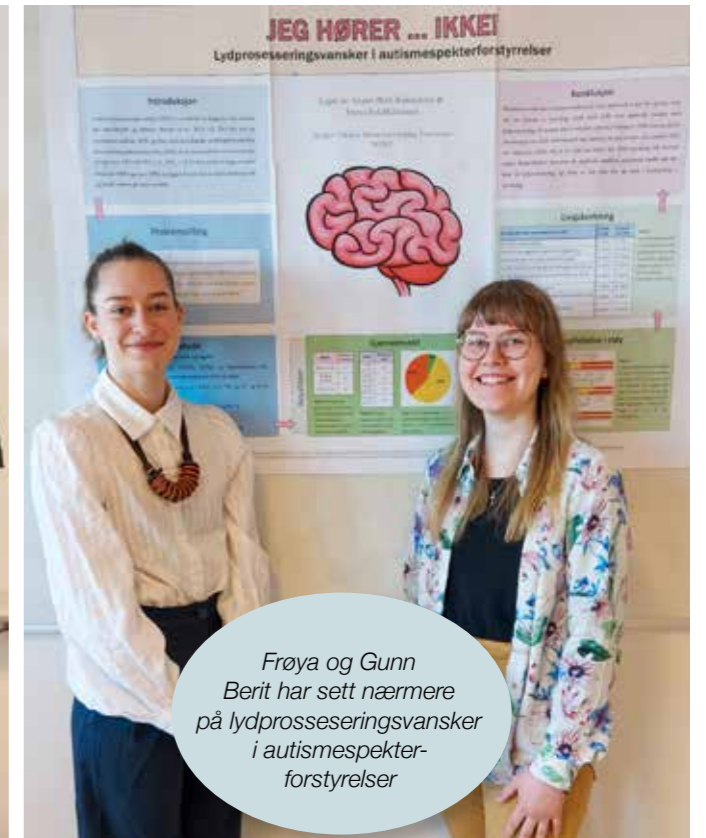
Audiografen fagblad var så heldig å få innpass ved postersession hos bachelorstudentene ved studieprogram for audiologi og fikk spennende smakebiter og korte presentasjoner over hvilke oppgaver man kan forvente publisert til høsten. Det var spente og imøtekommende studenter som presenterte sine prosjekt for veiledere/lærere og andre studenter.

De fleste var en del av bachelorarbeidet og en vurderingsoppgave for studentene. Dessverre var det noen studenter og grupper vi ikke fikk avbildet, men samtlige poster vil publiseres med litt følgetekst i kommende nummer av audiografen. Det ble valgt å dele dette i to for å fremme studentene først og for å gi de arbeidsro til sin bachelorinnspurt. Det var mange spennende og høyst relevante prosjekt presentert som med fordel kan søkes opp på NTNU Open når de er ferdige. Kanskje noen av de dukker opp i audiografen også, mer om dette i neste nummer. En oppgave som ikke er inkludert med bilde her er av Laura, Marius og

Julie og ser på lyttevaner og støydemping. Denne type oppgavegjennomføring oppleves av fagbladet som mer inkluderende og med større faglig utbytte enn en tradisjonell kate-terpresentasjon individuelt. Noe rom for forbedringer med tanke på akustikk og slikt var det helt klart, men som pilotprosjekt så er dette absolutt verdt å videreføre. Det er usikkert om studentene hadde villet satt pris på en bredere invitasjon av forskningsinteresserte på hørselsfeltet, men formatet har helt klart potensiale for å skape litt mer iver omkring enkelte emner innen hørselsforskningen.

Chris og Sander har undersøkt behandling av idiopatisk plutselig hørselstap

Frøya og Gunn Berit har sett nærmere på lydprosesseringsvansker i autismespekterforstyrrelser

Alf Johan og Torvald har undersøkt samhandling mellom audiografer og kommunale hørselskontakter

Amanda og Ida har sett på hvordan audiografer velger tinnitusbehandling.

Heba, Rahel og Salem har undersøkt sammenheng mellom tinnitus og hodepine

Helene, Parastu og Maiken (ikke avbildet) har undersøkt støypåvirkning på personer som har treningscenter som arbeidsarena

Fremtidens hørselsteknologi er her!

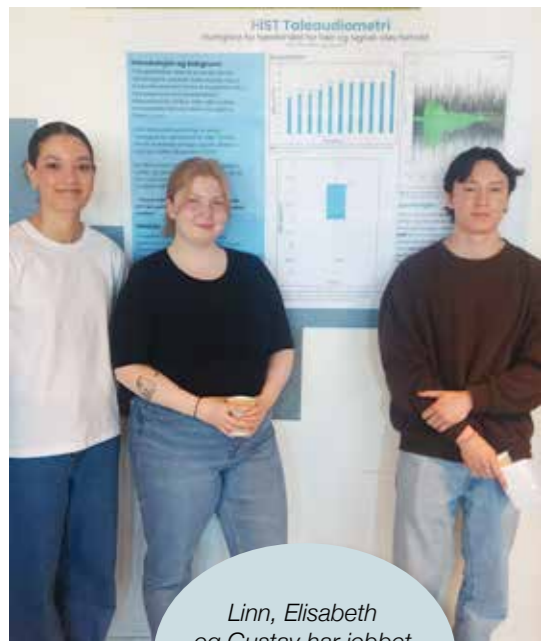
Med ReSound Nexia™ er høreapparatbrukerne klare for å oppdage en ny verden av lyd. Er du?

ReSound Nexia™ fungerer med den nyeste Bluetooth®-standarden, Bluetooth Low Energy (LE) Audio og Auracast™ - den nye kringkastingsteknologien. Auracast rulles for tiden ut på offentlige steder og i kompatible mobile enheter over hele verden. I løpet av den nærmeste fremtiden forventes 2,5 millioner offentlige steder å tilby Auracast.

Dette vil bety at høreapparatbrukeren for eksempel vil kunne koble seg opp på varslingssystemet til togstasjonen eller til gaten på flyplassen - ved å skanne en QR-kode eller trykke på en knapp - og motta informasjon om akkurat deres avreise.

ReSound Nexia bringer verden nærmere
La dine høreapparatbrukere dra nytte av fremtidens hørselsteknologi nå. Med bransjens minste oppladbare høreapparat, ReSound Nexia microRITE, får de komfort og diskresjon i tillegg - uten å gå på kompromiss med lyd eller funksjoner. Vi hjelper deg godt i gang.

Les mer på pro.resound.com

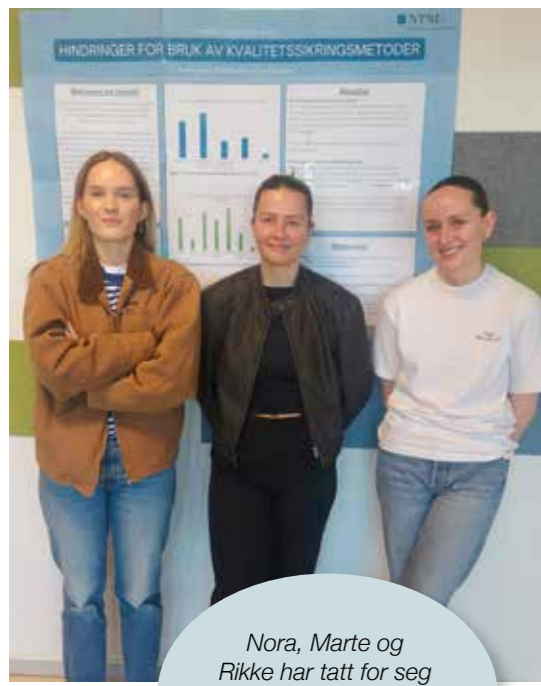
Linn, Elisabeth og Gustav har jobbet med normdata for HIST Taleaudiometri

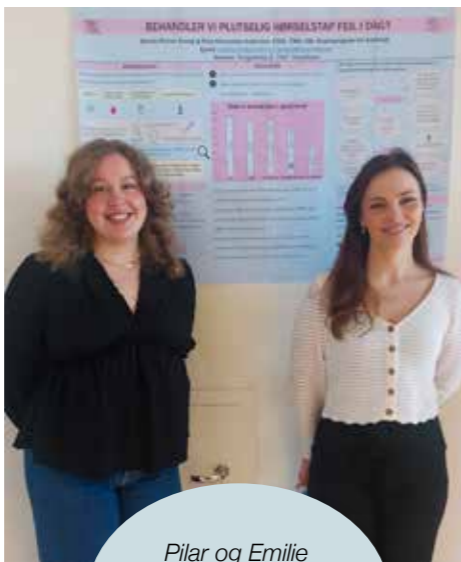
Maren, Ingrid og Liv Runa (ikke avbildet) Har sett på helsepersonells på sykehjem og rutiner ved hørselshelse.

Nora og Eirin har studert effekten av åpne kontorlandskap på arbeidseffektivitet

Nora, Marte og Rikke har tatt for seg hindringer for bruk av kvalitetssikringsmetoder

Pilar og Emilie har sett på behandlingsmetoder ved plutselig hørselstap

Maren og Silje har undersøkt høreapparatbruks påvirkning på demensrisiko

Resultater

kommuneundersøkelsen 2023

Hørselsomsorgen har i lang tid blitt betegnet som fragmentert, og det er pekt på en rekke utfordringer i rolle- og ansvarsfordelingen mellom spesialisthelsetjenesten og kommunehelse-tjenesten som formidler høreapparater og andre hørselstekniske hjelpemidler, og som også er i en treenighet med den offentlige forvaltningen av Folketrygdløven ved NAV Arbeid og Ytelse og NAV Hjelpemiddelsentralene.

Audiografforbundet ønsket i denne anledningen å konkretisere noen utfordringsområder, og få kommuneansattes perspektiv på dette. Vi gjennomførte derfor i 2023 en spørreundersøkelse til personer ansatt i norske kommuner med ansvar for å bistå personer med nedsatt hørsel. Spørreundersøkelsen ble gjennomført i Microsoft Forms, og distribuert via hørselsrådgivere ved NAV hjelpemiddelsentraler.

Vi mottok 108 besvarelser og på dette tidspunktet var det 356 kommuner i Norge. Det var følgende spredning i angivelse på innbyggertallet i kommunen de jobbet i:

Organisering

55 personer er ansatt som ergoterapeuter med ansvar for hørsel, mens 33 krysset av for å være ansatt i stilling som hørselskontakt. Øvrige oppga ulike benevnelse som kommunal teknisk ressurs, vaktmester, helsefagarbeider, hjelpemiddelansvarlig, mv.

Majoriteten oppgir å ikke ha konkret avsatt tid eller stillingsprosent til hørselssaker, eller jobber i 20% stilling med hørselssaker eller mindre. De som oppgir å ikke ha dedikert tid til hørsel, skal løse sakene innenfor ordinær arbeidstid i kombinasjon med øvrige oppgaver de har i kommunen.

102 respondenter oppgir andre oppgaver i kommunen ut over å yte hørselsomsorg. Det nevnes bl.a. å jobbe i pleien og/eller ha hjelpemiddelansvar også innen faget syn, bevegelse og bolig.

26 av 108 svarer at de har en stillingsbeskrivelse å forholde seg til. 3 opplyser at dette er under utarbeidelse.

Ut ifra denne undersøkelsen er det mange innbyggere med nedsatt hørsel som ber om kommunale tjenester.

Hyppigheten på nye henvendelser ser ikke ut til å bare handle om kommunens innbyggertall, men også stillingsstørrelse og hvorvidt man har gode rutiner for å informere om tjenesten eller har gode samhandlingsrutiner med spesialisthelsetjenesten. Flere av respondentene oppgir at det kan være tilfeldig hvorvidt brukerne kommer i kontakt i rett tid, og en ordlegger seg slik: «Flere burde vært henvist, jeg treffe mange som burde hatt hjelp tidligere.»

Kompetanse

73 personer oppgir høyskoleutdanning og ytterligere 11 har mer enn 4 års varighet. Kun 3 oppgir å ha audiologisk grunnkompetanse.

De fleste oppgir å være kjent med kurstilbud via NAV hjelpemidler og tilrettelegging. 72 personer oppgir å prioritere deltakelse, mens øvrige sjelden eller aldri finner tid til dette innenfor de rammene de jobber innenfor.

I undersøkelsen har respondentene fått anledning til å beskrive opplevelsen av egen kompetanse, og mange trekker fram at de her jobber i et fagfelt hvor de mangler nødvendig kompetanse.

«Det er et for stort gap mellom hva som forventes av meg som kommunalt ansatt og hva jeg kan levere på»

«Synes at bistand til hørselsproblematikk og søknad om hjelpemidler til hørsel bør ligge hos annen faggruppe som har mer kunnskap om hørsel»

«Jeg synes at kommunen har for lite fagkompetanse og tid til oppgavene. Skulle ønske vi hadde en egen stilling rettet til brukergruppen. En stilling der det er mulighet for å ha god og grundig kunnskap om hjelpemidlene, samt mulighet til å ha fokus på den psykiske biten rundt det å miste hørsel og hvordan det påvirker det sosiale i livet.»

Samhandling

«Som kommunal ergoterapeut kan det være utfordrende å finne ut hva slags hjelpemidler som passer til høreapparatene som bruker har fått. Ofte har ikke bruker oversikt over hvilke muligheter som ligger i apparatet, eller hva slags apparat de har.»

Flertallet i undersøkelsen oppgir god tilgjengelighet til rådgiver ved NAV Hjelpemiddelsentral for bistand til å løse brukersaker, mens det er svært sprikende hvorvidt man samhandler med behandlende audiograf i spesialisthelsetjenesten. Det er spesialisthelsetjenesten som utreder og formidler høreapparat. Informasjon om hørselsfunksjon, utprøving av høreapparat og innstillinger er heller ikke informasjon som systematisk deles med NAV Hjelpemiddelsentral.

66 respondenter sier at de får nødvendige opplysninger fra klinikk ved forespørsel, mens 1 sier «Jeg får automatisk epikrise/sluttnotat med nødvendige opplysninger og eventuell henvisning, når bruker er ferdig behandlet i klinikk.» Andre igjen beskriver samhandlingen med klinikk som ikke-eksisterende; at de ikke kommer igjennom på telefon eller får tilgang til skriftlig informasjon.

40 respondenter sier de overlater innhenting av aktuell informasjon til brukeren selv, og peker på at dette er krev-

ende for brukerne og det ofte tar svært lang tid før disse sakene blir løst.

Det trekkes fram et behov for bedre system på tvers av etater, slik at man kan jobbe mer effektivt i å bistå personer med nedsatt hørsel: «Ønsker tettere samarbeid med klinikk/audiograf. Er i mange tilfeller vanskelig å vite hva som er tenkt. Mye hadde vært løst om jeg hadde fått noe informasjon fra dem på forhånd. Mange brukere som har fulle skuffer med utstyr, som dem ikke aner hvorfor dem har.»

En annen respondent belyser mangelfulle interne retningslinjer for samhandling: «Noen audiografer er veldig flinke på å henvise til kommunen, andre ikke. Jeg er usikker på hva som er årsaken til dette. Det er veldig personavhengig om det henvises eller ikke, fra samme klinikk er det audiografer som stadig henviser og noen aldri. Det er en utfordring.»

Formidling av tilbehør til høreapparat og hjelpemidler

Både spesialisthelsetjeneste og kommunehelsetjeneste kan bistå med anskaffelse av tilbehør til høreapparat og andre hørselstekniske hjelpemidler som er nødvendig og hensiktsmessig. Det er ulike rutiner for service, reparasjon og gjenanskaffelse samt erstatningsansvar knyttet til om tilbehør og hjelpemidler er ført ut via NAV hjelpemiddelsentral eller direkte til innbyggeren.

Kommunen plikter uansett å bistå innbyggeren med evt. montering, opplæring og oppfølging.

Til dette svarer 51 av respondentene at «Nei, dette var jeg ikke klar over.»

Flere forteller om utfordringene de har med dette sett fra kommunalt perspektiv:

«At hørselsklinikker bestiller utstyr og forventer at bruker skal kunne komme til kommunen for montering og opplæring er en av de største utfordringene som hørselskontakt i kommunen.»

«Har vært bort i utfordringen rundt NAV Hjelpemiddelsentral og NAV arbeid og ytelse flere ganger; men ikke funnet noen gode løsninger på det, HMS kan heller ikke forklare/hjelpe, det er utfordrende i byttesaker, blir dobbelt-opp-saker og retur.»

● 200 - 1000 innbyggere	8
● 1000 - 10 000 innbyggere	40
● 10 000 - 50 000 innbyggere	37
● 50 000 - 100 000 innbyggere	13
● 100 000 - 200 000 innbyggere	5
● Over 200 000 innbyggere	5

AUDIOGRAFFORBUNDET MENER:

Nedsatt hørsel kan gi store konsekvenser både for innbyggeren selv og pårørende, og i alle livets arenaer. Denne undersøkelsen peker på viktige flaskehals i dagens hørselsomsorg.

Kommunenes ansvar i hørselsomsorgen er omfattende. All ære til de som virkelig gjør en formidabel innsats her, men det er nå på høy tid at det spesifiserer krav til helsefaglig audiologisk kompetanse i kommunene. Interkommunale samarbeid kan kanskje være mest hensiktsmessig for mindre kommuner. Med audiografer inn i kommunene, må det også etableres gode samhandlingsrutiner med øvrige aktører.

Spesialisthelsetjenesten har også et stort forbedringspotensial når det gjelder å oppfylle sin opplysningsplikt jf. §6.3 i Spesialisthelsetjenesteloven, slik at kommunene bedre settes i stand til å utføre sitt samfunnsmandat.

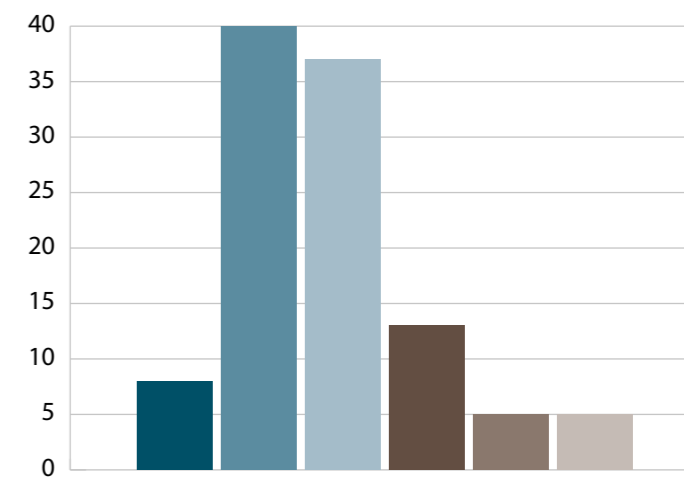
Intensjonen med fleksibiliteten i regelverket hvor både spesialisthelsetjeneste og kommune kan søke om tilbehør til høreapparat og hørselstekniske hjelpemidler er god, men med manglende nasjonal oversikt over hvem som formidler hva og når, kan man kanskje stille spørsmål ved effektiviteten og hvorvidt man muliggjør god forvaltningsskikk. Man bør se på mulighetene for nasjonalt register for hva som formidles av høreapparat og hørselstekniske hjelpemidler via Folketrygden, slik at vi unngår dobbeltarbeid og ineffektivitet i en allerede hardt presset hørselsomsorg.

Kilder:

Spesialisthelsetjenesteloven: <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1999-07-02-61/kap6#kap6>

Forskrift om habilitering og rehabilitering, individuell plan og koordinator: <https://lovdata.no/dokument/LTI/forskrift/2011-12-16-1256>

Hdir sin veileder: <https://www.helsedirektoratet.no/veiledere/rehabilitering-habilitering-individuell-plan-og-koordinator/habilitering-og-rehabilitering-i-kommunene/kommunens-ansvar-for-hjelpemidler-og-ergonomiske-tiltak>

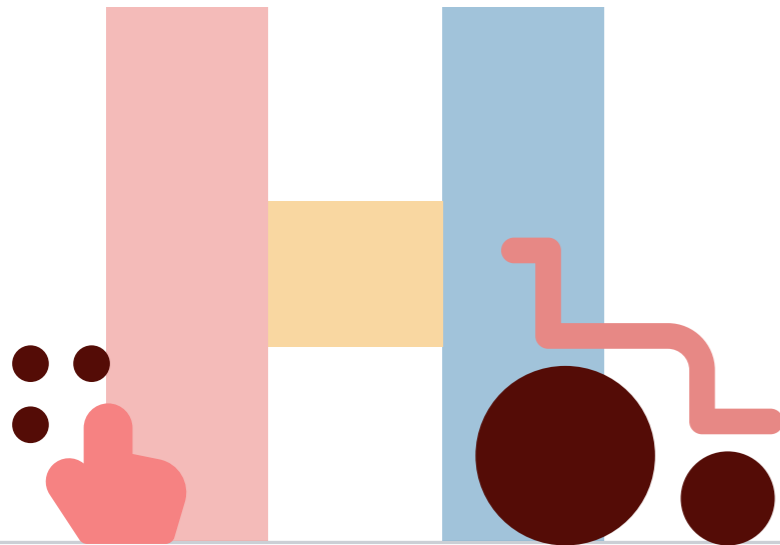

FinnHjelpemiddel.nav.no erstatter Hjelpemiddeldatabasen.no

NAV Hjelpemidler og tilrettelegging har lansert FinnHjelpemiddel som har som mål å være Norges største samling av hjelpemidler på nett. Hjelpemiddeldatabasen legges ned om kort tid.

Leverandører oppfordres til å legge inn informasjon om høreapparater, høreapparattilbehør og andre hørselstekniske hjelpemidler.

Tilbakemeldinger på feil eller mangler kan meldes på e-postadresse:
finnhjelpemiddel@nav.no
finnhjelpemidler.nav.no

Leder

Mona Elisabeth Hansen
Dragarøra 4
6457 Bolsøya
Molde sjukehus
mona@audiograf.no
eller post@audiograf.no

Nestleder

Roar Ertlien
roar.ertlien@audiograf.no
St. Olavs Hospital

Sekretær

Ingrid Nordal Kristoffersen
ingrid@audiograf.no
NAV Hjelpemiddelsentralen Agder

Kasserer

Michael Pedersen
michael@audiograf.no
Ålesund ØNH

Styremedlem

Siri Merete Bergseth
siri@audiograf.no
Molde sjukehus

Varamedlemmer

Caroline Falao Pettersen
caroline@audiograf.no
GHØR v/Onsøy Synssenter

Inger Murr
inger@audiograf.no
Sonova

Signe Wennemo
signe@audiograf.no
Ullevål Stadion ØNH

Fokus på det som er viktig for brukeren!

Fokus høreapparater!

- Bluetooth® streaming og handsfree til nesten alle mobiltelefoner
- RogerDirect™
- Velg med eller uten Telespole
- Bedre i støy enn noen gang før!

Returadresse:
Kai Menear
Kolstadflata 37e
7098 Saupstad

Ved flytting eller endring av arbeidsplass må dette endres
på www.audiograf.no eller ved www.delta.no.

Hearing Is Our Concern™

